

92-gruppen

Vesterbrogade 2B, 1620 Kbh. V
Tlf: 21 72 79 57
e-mail: tdc@92grp.dk
Website: www.92grp.dk
Koordinator: Troels Dam Christensen

---

28. september 2023

Bemærkninger fra 92-gruppen ifm. evaluering af årshjulet i Klimaloven

Generelle overordnede bemærkninger:

92-gruppen ser Klimaloven og herunder Klimarådets rolle som afgørende elementer for at sikre, at Danmark lever op til sit klimaansvar og leverer den tilstrækkelige klimaindsats i forhold til Paris-aftalen og det globale mål om at holde den globale temperaturstigning under 1,5 grader.

Her snart fire år efter den politiske aftale om Klimaloven, er der fortsat stor usikkerhed om, hvorvidt vi er på vej til at nå Klimalovens mål. Som påpeget af Klimarådet, er det fortsat ikke i tilstrækkelig grad anskueliggjort, at vi er på vej til at nå 70% målet i 2030 og 50-54% i 2025.

Samtidigt er den globale klimasituation under hastig forværring og der er i dag endnu mere brug for, at Danmark tager lederskab og går foran med den nødvendige klimaindsats.

Derfor er det afgørende, at enhver justering og ændring af Klimaloven fører til en mere ambitiøs, bindende og effektiv dansk klimaindsats, med en klar ansvarsfordeling. Det gælder blandt andet i forhold til Regeringens og Folketingets ansvar for at sikre en tilstrækkelig klimaindsats, der lever op til 1,5 graders målsætningen. Klimalovens fokus på klimaeffekt og klimaformålet må fastholdes og styrkes, og andre hensyn, herunder de guidende principper, må være underlagt dette.

Det er ligeledes afgørende, at Klimarådets rolle som uafhængig rådgiver og vagthund bibeholdes og styrkes. De seneste år, efter Klimalovens tilblivelse, har klart vist nødvendigheden af denne rolle for Klimarådet for at drive den danske klimaindsats fremad. Dette gælder ikke mindst Klimarådets rolle i relation til Klimalovens årshjul.

Det må i den forbindelse også sikres, at Klimarådet har en tilstrækkelig og fast årlig bevilling til at løse sin rolle. En bevilling der ikke kan skabes tvivl om, og en bevilling der øges med en styrket/større rolle for Klimarådet blandt andet i forbindelse med en evt. revision af Klimaloven og årshjulet.

Mere specifikke kommentarer:

1. Det største problem ved Klimalovens årshjul har indtil nu været, at de skiftende regeringer ikke i tilstrækkelig grad har fulgt handlepligten i loven. På trods af, at Klimarådet nu tre år i træk har konkluderet, at der er handlepligt, har det endnu ikke ført til den nødvendige handling fra

---

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, er et samarbejde mellem 25 danske miljø- og udviklingsorganisationer.
92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppen består af: Amnesty, Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk International Bosætningservice, Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark, FN-forbundet, Global Aktion, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Klimabevægelsen, Mellempolitisk Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam Danmark, Red Orangutangen, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Grøn Omstilling, Sex & Samfund, U-landsforeningen Svalerne, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, World Animal Protection Danmark, WWF Verdensnaturfonden.

regeringerne. En mulig justering af Klimaloven og dens årshjul må derfor bidrage til at sikre, at handlepligten i højere grad bliver opfyldt.

2. For at sikre den tilstrækkelige klimainsats er det helt afgørende med et solidt, validt og transparent datagrundlag. Som den seneste tids diskussion om Klimafremskrivningen viser, er der nu skabt tvivl om dette, herunder om en mulig politisering. En justering af Klimalovens årshjul må derfor bidrage til at sikre den nødvendige validitet og transparens omkring data og beregningsgrundlag, herunder at armlængde-princippet ift. det politiske niveau overholdes. Det betyder blandt andet, at Energistyrelsen fortsat bør have ansvaret for Klimafremskrivningen, som også beskrevet i den politiske aftale om Klimaloven, og at alle relevante dele af beregningsgrundlaget fremlægges på en transparent måde og kan tilgås af eksterne aktører som Klimarådet, civilsamfundsorganisationer, tænketanke, Folketinget etc.
3. En mangel ved Klimaloven er, at den ikke kom til at følge et CO₂e-budget, men i stedet alene har punktmål (for 2030 og 2025). Dette har muliggjort en hockeystavstækning og -strategi. Dette på trods af, at klimavidenskaben med IPCC og andre tager udgangspunkt i et samlet CO₂e-budget, og dette er det afgørende for atmosfæren/klimaet. En revision af årshjulet i Klimaloven må sikre, at CO₂e-budget hensynet i højere grad indtænkes og fremgår af alle led i årshjulet både fra regeringen/ministerierne og Klimarådet.
4. Klimalovens fokus, ansvar og binding i forhold til at opnå de hjemlige klimamål (50-54% og 70%) må som sagt fastholdes og udbygges, men samtidigt må årshjulet styrkes i forhold til indsatsen overfor Danmarks klimafodaftrek uden for landets grænser, via vores forbrug, import, transport, investeringer etc. Den Globale Afrapportering er et klart fremskridt for at tilvejebringe data og viden om dette internationale klimafodaftrek, men den globale strategi er i øjeblikket helt overvejende "kvalitativ" og mangler bindende mål og indsats, der kan måles på. Det må ændres og styrkes. Der er i den forbindelse brug for at sætte et/flere bindende mål for den internationale del, som med de 70% på den nationale del, herunder mål der adresserer hele Danmarks import og dermed ansvar (og ikke kun et "netto-tal" hvor eksportens klimaeffekt fratrækkes). I forbindelse med en revision af årshjulet må der derfor ske en styrkelse af det globale ben, inkl. en mere målbar global strategi med konkrete målsætninger, et/flere overordnede mål for vores globale klimafodaftrek, samt en rapportering og et årshjul der svarer til det, der gælder for den nationale del. Herunder må Klimarådet også have samme rolle mht. at vurdere fremdriften imod de "globale/internationale" mål, som de har nu ift. de nationale mål (vurdering af anskueliggørelsen etc.) og regeringen må have samme handlepligt. Klimarådets rolle, og herunder finansiering, må herunder øges, så den følger denne styrkede indsats med den globale del af Danmarks klimaaftryk. Endelig må der arbejdes på at øge kvaliteten af data i den Globale Afrapportering, og det bør sikres, at der er samme transparens i de bagvedliggende data og vurderinger, som der gælder ift. den nationale klimafremskrivning.

Det er vigtigt, at denne styrkelse af den internationale/globale indsats, ikke bruges som argument for, eller fører til, en svækkelse af den hjemlige indsats (ift. 70% etc.).

5. Bedre tidsplan i årshjulet: I øjeblikket kommer Klimarådets store rapport i februar og Klimafremskrivningen først i april. På mange måder ville det være mere relevant, hvis Klimarådets rapport kom efter Klimafremskrivningen, og dermed også kunne bygge/svare på denne. Denne tidsplan kan dog give problemer ift. at nå at medtage Klimarådets anbefalinger i finansloven, klimaprogrammet i september og det videre årshjul, så det vil forudsætte at Klimafremskrivningen kan komme tidligere på året. Der bør ifm. en evt. revision af årshjulet ses på denne mulighed, men dette bør også i høj grad baseres på Klimarådets egen vurdering af, hvad de mener er den bedste løsning.